

Na temelju članka 23. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013.), članka 8. stavka 1. Zakona o poljoprivredi (Narodne novine, broj 30/2015) i članka 30. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/2011 i 119/2014), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2016. godine donijela

ODLUKU

o donošenju Nacionalne strategije za provedbu Sheme školskog voća i povrća za razdoblje od 1. kolovoza 2016. do 31. srpnja 2017. godine

I.

Donosi se Nacionalna strategija za provedbu *Sheme školskog voća i povrća* za razdoblje od 01. kolovoza 2016. do 31. srpnja 2017. godine (u daljem tekstu: Nacionalna strategija).

II.

Nacionalna strategija nalazi se u privitku ove Odluke i njezin je sastavni dio.

III.

Ovom se Odlukom osigurava provedba sljedećih uredbi Europske unije:

- Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013.)
- Delegirane Uredbe Komisije (EU) 2016/247 od 17. prosinca 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za isporuku i distribuciju voća i povrća, prerađevina voća i povrća te proizvoda od banana u okviru programa voća i povrća u školama (SL L 46, 23.2.2016.) i
- Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2016/248 od 17. prosinca 2015. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za isporuku i distribuciju voća i povrća, prerađevina voća i povrća te proizvoda od banana u okviru programa voća i povrća u školama te o utvrđivanju indikativne dodjele te potpore (SL L 46, 23.2.2016.).

IV.

Ministarstvo poljoprivrede će iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu i projekcije za 2017. i 2018. godinu („Narodne novine“ broj 26/2016) sa pozicije A821058 –

ZPP – MJERE UREĐENJA TRŽIŠTA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA financirati provedbu Nacionalne strategije u iznosu od 21.393.677 kuna (1.711.494 kuna za 2016. godinu i 19.682.183 kuna za 2017. godinu).

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK VLADE

Tihomir Orešković

**NACIONALNA STRATEGIJA ZA PROVEDBU
SHEME ŠKOLSKOG VOĆA I POVRĆA**
za razdoblje od 1. kolovoza 2016. do 31. srpnja 2017. godine

A. POLAZNA OSNOVA, CILJEVI I SVRHA

U cilju poboljšanja prehrambenih navika djece i podizanja svijesti u široj javnosti o značaju zdrave prehrane u njihovom razvoju u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj provodi se Shema školskog voća i povrća.

Na području Republike Hrvatske u istom cilju provodili su se i drugi programi i projekti čija je svrha usvajanje pravilnih prehrambenih navika. Tijekom provedbe drugih programa i projekata uočena je visoka svijest i motiviranost školskog osoblja, roditelja, liječnika te lokalne zajednice o potrebi usvajanja zdravih životnih navika.

Ispitivanje prehrambenih navika djece u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj u sklopu projekta Ponašanje u vezi sa zdravljem u djece školske dobi¹, pokazalo je da:

- 66% učenika i učenica ne jede voće svaki dan,
- 76% učenika i učenica ne jede povrće svaki dan.

S porastom dobi učenika i učenica zabilježen je pad u potrošnji voća i povrća, kao i činjenica da djevojčice jedu više voća i povrća u svim dobnim skupinama. Prema dobivenim rezultatima 44% učenika i učenica u dobi od 11 godina svakodnevno jede voće, dok u dobi od 13 godina to čini njih 35%. Istovremeno, svega 29% učenika i učenica u dobi od 11 godina svakodnevno jede povrće, a ovaj postotak je još niži u dobi od 13 godina kada povrće svakodnevno jede svega 23% učenika i učenica.

Obzirom na činjenicu da potrošnja voća i povrća pada s porastom dobi učenika i učenica te da je u ovoj razvojnoj fazi moguće oblikovati prehrambene navike djece s ciljem trajnog povećanja udjela voća i povrća u njihovoj prehrani, kako bi se spriječila rana debljina i druge bolesti uzrokovane neadekvatnom prehranom te smanjio unos hrane s visokim sadržajem masti, šećera i soli Shema školskog voća i povrća provodit će se među djecom osnovne i srednje škole.

B. PRORAČUN

Provedba Sheme školskog voća i povrća u školskoj godini 2016./2017. financirat će se sa 2.016.686 eura odnosno 90 % financijskih sredstava iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EAGF) i 224.076,2 eura odnosno 10 % financijskih sredstava iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Za sve prihvatljive troškove u okviru Sheme školskog voća i povrća porez na dodanu vrijednost (PDV) u iznosu od 560.190,55 eura osigurat će se na poziciji A821058 – ZPP – MJERE UREĐENJA TRŽIŠTA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

¹Izvor HBSC projekt, 2010 - The Health Behaviour in School-aged Children Project

Troškovi provedbe Sheme školskog voća i povrća u 2016./2017. sveukupno će iznositi 2.800.952,75 eura (uključivo PDV).

C. CILJNA SKUPINA

U prvoj godini provedbe školskoj godini 2013./2014., Shemom školskog voća bili su obuhvaćeni učenici od 1. do 4. razreda osnovne škole. Obzirom da je ispitivanje prehrambenih navika djece u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj pokazalo da potrošnja voća i povrća pada s porastom dobi učenika, od školske godine 2014./2015. započeli smo provoditi Shemu školskog voća i povrća i među djecom od 5. do 8. razreda osnovne škole kako bi na ovaj način utjecali na povećanje potrošnje voća i povrća u ovoj dobnoj skupini.

Iz podataka o provedbi Sheme školskog voća i povrća u proteklih nekoliko godina broj škola, a time i broja učenika koji u njoj sudjeluju, pokazuju vrlo visok stupanj interesa za sudjelovanjem u Shemi školskog voća i povrća. U školskoj godini 2013./2014. u Shemu školskog voća i povrća je bilo uključeno 85,01% učenika od ukupno 162.773 učenika od 1. do 4. razreda osnovne škole i 81,44% škola od ukupno 884 škole. U školskoj godini 2014./2015. u Shemu školskog voća i povrća je bilo uključeno 88,44% učenika od ukupno 330.889 učenika od 1. do 8. razreda osnovne škole i 87,9% škola od ukupno 884 škole dok je u školskoj godini 2015./2016. uključeno 91,28% učenika od ukupno 320.059 učenika od 1. do 8. razreda osnovne škole i 86,51% škola od ukupno 890 škola.

Istovremeno s porastom interesa u školama za provedbu Sheme školskog voća i povrća raste i iskorištenost financijskih sredstava pa je tako iskorištenost sredstava alociranih Republici Hrvatskoj od Europske unije u školskoj godini 2013./2014. iznosila 82,7%, a u školskoj godini 2014./2015. iskorištenost je iznosila 96,3% alokacije.

Procjenjujemo da će u školskoj godini 2016./2017. u Shemi školskog voća i povrća sudjelovati blizu 450.000 učenika, oko 290.000 učenika osnovne škole i oko 160.000 učenika srednje škole, u oko 1200 škola u Republici Hrvatskoj.

D. PRIHVATLJIVI PROIZVODI

Lista prihvatljivog voća i povrća sastavljena je u skladu s Prilogom I Dio IX Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća i čine ju sljedeći proizvodi:

TARIFNA OZNAKA	PROIZVOD
0805 20	mandarina
0808	jabuka
	kruška
0809	šljiva
	breskva
	nektarina
	trešnja
0810 10 00	jagoda
0702 00 00	rajčica
0706	mrkva

Preporučena dnevna količina voća i povrća koja će se raspodijeliti djeci iznosi od 100 do 150 g po djetetu.

Listu prihvatljivog voća i povrća potvrdilo je Ministarstvo zdravlja i preporučilo dnevnu količinu voća i povrća po djetetu.

Glavni kriteriji pri odabiru voća i povrća su:

- svježina voća i povrća kako bi se iskoristile nutritivne vrijednosti
- potrošnja voća i povrća s obližnjih poljoprivrednih gospodarstava, kako bi se smanjio broj tretiranja sredstvima za zaštitu bilja i uslijed toga negativni učinak na zdravlje, skratio lanac opskrbe i uslijed toga smanjili troškovi transporta i distribucije te negativni učinak na okoliš
- raspoloživost pojedinih vrsta voća i povrća tijekom školske godine

E. PRATEĆE MJERE

Pratećim mjerama podupire se distribucija voća i povrća u školama i one su izravno povezane s ciljevima Sheme školskog voća i povrća.

Kako bi se osigurala učinkovitost Sheme školskog voća i povrća među djecom u osnovnoj i srednjoj školi provodit će se neke od sljedećih pratećih mjera:

1. posjet poljoprivrednom gospodarstvu koje se bavi proizvodnjom voća i povrća, proizvođačkim organizacijama, kapacitetima za skladištenje, sortiranje i pakiranje te seljačkim tržnicama
2. održavanje nastave u vrtu
3. kušaonice, satovi degustacije
4. edukacija djece o poljoprivredi, zdravim prehrabnim navikama i zaštiti okoliša
5. aktivnosti u kombinaciji s drugim pratećim mjerama i/ili popraćene kušanjem voća i povrća.

Prema Izvješću o Nacionalnom programu Shema školskog voća i povrća 2014./2015.² tijekom 35 tjedana školske godine u školama koje su bile uključene u provedbu Sheme školskog voća i povrća Savjetodavna služba održala je 578 radionica s ciljem edukacije djece, roditelja, nastavnika i šire javnosti o značaju Sheme školskog voća u oblikovanju zdravih prehrabnih navika i sprječavanju debljine u razdoblju odrastanja.

Nakon dvije godine provedbe vidljiv je utjecaj Sheme školskog voća i povrća među učenicima osnovne škole na unaprjeđenje znanja o vrstama i sortama voća i povrća, o načinu sjetve ili sadnje voća i povrća, kao i o vrijednosti pojedinih vitamina i minerala u voću i povrću i njihovom utjecaju na zdravlje.

Sustavnom edukacijom djece kroz prateće mjere pridonijet će se:

- podizanju razine svijesti o važnosti potrošnje voća i povrća kao nutritivno izuzetno vrijednih namirnica
- sprječavanju rasipanja hrane

² Izvor. Savjetodavna služba Izvješće o Nacionalnom programu Shema školskog voća i povrća 2014./2015.

- promjeni prehrambenih navika s aspekta očuvanja zdravlja i kontrole unosa šećera, soli i masti

F. SUDIONICI U PROVEDBI

U provedbu Sheme školskog voća i povrća uključena su sljedeća tijela:

Ministarstvo poljoprivrede nadležno je za:

- odobravanje podnositelja Zahtjeva za potporu za prateće mjere
- odobravanje podnositelja Zahtjeva za potporu za informiranje javnosti

Ministarstvo zdravlja nadležno je za:

- odobravanje podnositelja Zahtjeva za potporu za monitoring i evaluaciju
- potvrđivanje Liste prihvatljivih proizvoda

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta nadležno je za:

- potvrđivanje popisa škola i broja učenika koji sudjeluju u Shemi školskog voća i povrća

Sva tri ministarstva nadležna su i za:

- informiranje javnosti o važnosti voća i povrća u pravilnoj prehrani
- promoviranje konzumiranja voća i povrća na jednostavan i zanimljiv način

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju:

- odobrava podnositelja Zahtjeva za potporu za isporuku voća i povrća
- isplaćuje potporu
- obavlja administrativnu kontrolu i kontrolu na terenu

Škole su nadležne za:

- organiziranje raspodijele voća i povrća

Hrvatski zavod za javno zdravstvo nadležan je za:

- za monitoring i evaluaciju utjecaja Sheme školskog voća i povrća na prehrambene navike i zdravlje školske djece

Savjetodavna služba nadležna je za:

- komunikaciju u okviru Sheme školskog voća i povrća
- organiziranje pratećih mjera

Dobavljači voća i povrća nadležni su za:

- isporuku voća i povrća školama koje sudjeluju u Shemi školskog voća i povrća

G. MODALITETI DISTRIBUCIJE I POSTUPAK SELEKCIJE

Isporuka prihvatljivog voća i povrća će se obavljati najmanje jednom tjedno tijekom 35 tjedana nastavne godine. Dobavljači će isporučivati prihvatljivo voće i povrće u dane održavanja nastave u skladu sa školskim kalendarom.

Voće i povrće isporučeno u okviru Sheme školskog voća i povrća škole će raspodijeliti učenicima osnovnih i srednjih škola najmanje jednom tjedno, kao zaseban obrok neovisan od obroka školske prehrane.

Dobavljači voća i povrća u okviru Sheme školskog voća i povrća odabiru se putem javnog poziva na temelju propisanih uvjeta.

Škole koje je potvrdilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta za koje je poznat broj učenika po školi mogu sudjelovati u Shemi školskog voća i povrća i odabiru dobavljača s popisa dobavljača koji su udovoljili uvjetima javnog poziva.

Odobreni dobavljači i škole sklapaju ugovor u kojemu je među ostalim navedena:

- učestalost raspodjele
- broj isporuka
- vrsta voća i povrća koje će se isporučivati
- broj učenika po školi koji sudjeluju u Shemi školskog voća i povrća
- raspored isporuke voća i povrća koje tijekom 35 tjedana nastavne godine dobavljač isporučuje školi određenog dana u tjednu i u određenom vremenu isporuke

H. MONITORING, EVALUACIJA I KONTROLA

Hrvatski zavod za javno zdravstvo provodi monitoring utjecaja Sheme školskog voća i povrća istraživanjem među učenicima na godišnjoj razini, te evaluira njenu učinkovitost na prehrambene navike i zdravlje školske djece u skladu s člankom 7. Delegirane Uredbe Komisije (EU) 2016/247 od 17. prosinca 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za isporuku i distribuciju voća i povrća, prerađevina voća i povrća te proizvoda od banana u okviru programa voća i povrća u školama.

Ministarstvo poljoprivrede obavlja monitoring provedbe Sheme školskog voća i povrća i dostavlja Europskoj komisiji izvješće o evaluaciji.

Monitoring utjecaja Sheme školskog voća i povrća u školskoj godini 2014./2015. proveden je istraživanjem među učenicima o znanju, stavovima i navikama vezanim uz važnost voća i povrća u svakodnevnoj prehrani.

Tijekom provedbe pratio se utjecaj Sheme školskog voća i povrća na prehrambene navike i zdravlje školske djece. Prehrambene navike školske djece ispitivane su Upitnikom o učestalosti potrošnje voća i povrća, koji su učenici popunjavali prije početka i po završetku razdoblja provedbe Sheme školskog voća i povrća.

Prema Evaluaciji provedbe Sheme školskog voća 2014./2015.³ u Shemu školskog voća i povrća bili su uključeni svi učenici neovisno o uzimanju školskog obroka. Iz dobivenih rezultata, evidentno je da učenici radije jedu voće nego povrće. Kao najdraže povrće učenici izdvajaju zelenu salatu, rajčicu i krastavce dok najmanje vole jesti kelj, brokulu i cvjetaču. Što se tiče preferencije voća, većina učenika kao najdraže voće izdvaja lubenicu, jagode i banane, a većina učenika najčešće jede jabuke i banane, dok su grejp, dinja i kivi vrste voća koje većina učenika ne voli jesti.

³ Izvor: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2014 - Evaluacija provedbe Sheme školskog voća 2013./2014.

Rezultati učestalosti potrošnje voća i povrća tijekom radnog tjedna pokazuju da veći postotak učenika svakodnevno konzumira svježe voće 49 % nego svježe povrće 35 %.

Većina škola je dijelila učenicima voće i/ili povrće najčešće jedanput tjedno. Učenici su najčešće dobivali jabuke, mandarine i kruške, a rjeđe ostalo voće i povrće.

U odnosu na prošlu školsku godinu došlo je do povećanja konzumiranja voća i povrća u školi od 2 % što se može pripisati provedbi Sheme školskog voća i povrća u školama.

P/6665789

KLASA: 080-01/16-01/01
URBROJ: 525-07/0004-16-16
Zagreb, 22. travnja 2016. godine

OBRAZLOŽENJE ODLUKE

PRAVNA OSNOVA

Nacionalna strategija za provedbu Sheme školskog voća i povrća za razdoblje od 1. kolovoza 2016. do 31. srpnja 2017. godine napravljena je temeljem:

- Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20. 12. 2013.)
- Delegirane Uredbe Komisije (EU) 2016/247 od 17. prosinca 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za isporuku i distribuciju voća i povrća, prerađevina voća i povrća te proizvoda od banana u okviru programa voća i povrća u školama
- Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2016/248 od 17. prosinca 2015. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potpore Unije za isporuku i distribuciju voća i povrća, prerađevina voća i povrća te proizvoda od banana u okviru programa voća i povrća u školama te o utvrđivanju indikativne dodjele te potpore i
- Zakona o poljoprivredi (Narodne novine broj 30/15)

FINANCIJSKI OKVIR

Troškovi provedbe Sheme školskog voća i povrća u školskoj godini 2016./2017. uključivo PDV bit će financirani iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu i projekcije za 2017. i 2018. godinu („Narodne novine“ broj 26/2016) u iznosu od:

- 21.393.677,09 kuna ili 2.800.952,75 eura

U skladu sa Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2016/248 Nacionalna strategija i Zahtjev za potporu dostavljeni su Europskoj komisiji 29. siječnja 2016. godine. Slijedom toga Europska Komisija donijela je 30. ožujka 2016. Provedbenu Odluku Komisije o konačnoj dodijeli potpore Europske unije državama članicama prema kojoj je Hrvatskoj dodijeljeno 2.016.686 eura.

IZMJENE U NACIONALNOJ STRATEGIJI

U odnosu na dosadašnju, Nacionalna strategija za provedbu *Sheme školskog voća i povrća* za razdoblje od 1. kolovoza 2016. do 31. srpnja 2017. godine mijenjana je u dijelu koji se odnosi na:

- ciljnu skupinu - pored učenika osnovne škole, uključeni su i učenici srednjih škola
- alokaciju potpore Europske unije - konačna alokacija veća je za gotovo 50%

Kako bi se osigurala učinkovitost *Sheme školskog voća i povrća* među učenicima osnovnih i srednjih škola u sklopu pratećih mjera provodit će se:

- posjeti poljoprivrednim gospodarstvima koja se bave proizvodnjom voća i povrća
- održavanje nastave u vrtu
- satovi kušanja voća i povrća
- mjere s ciljem edukacije djece o poljoprivredi, zdravim prehrambenim navikama i zaštiti okoliša